

HANDLINGSPLAN MOT MOBBING FOR HELLE SKOLE

Oppdatert 10.august 2016



HVA ER MOBBING?

I Elevundersøkelsen er mobbing definert slik:

... gjentatt negativ eller «ondsinnet» atferd fra en eller flere rettet mot en elev som har vanskelig for å forsvare seg. Gjentatt erting på en ubehagelig og sårende måte er også mobbing.

Stikkordene her er ondsinnet og ulikt styrkeforhold.

Skolen skal være mobbefri og skolenes mål er: **NULLTOLERANSE MOT MOBBING** (Manifest mot mobbing).

HVA SIER LOVEN OM MOBBING?

I formålsparagrafen for skolen, opplæringsloven § 1-1 siste ledd, står det:

... Skolen og lærebedrifta skal møte elevane og lærlingane med tillit, respekt og krav og gi dei utfordringar som fremjar danning og lærelyst. Alle former for diskriminering skal motarbeidast.

Opplæringsloven kapittel 9a handler om elevenes læringsmiljø. I § 9a-1 står det at:

... «alle elevar i grunnskolen og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring».

Det betyr at ingen former for trakassering og mobbing skal tolereres. Ifølge opplæringsloven § 9a-3 har både ansatte og ledelse ansvar for at krenkelser og mobbing opphører straks. Rektor har ansvaret for at skolen jobber kontinuerlig og systematisk med skolemiljøet (§ 9a-4 i opplæringsloven). Alle ansatte på skolen må sette seg inn i det som står i kapittel 9a i opplæringsloven. Se rundskrivet Udir 2-2010 «Retten til et godt psykososialt miljø etter opplæringsloven kapittel 9a».



MAL FOR Å LØSE MOBBESAKER

Følgende mal for å løse mobbesaker har gitt gode resultater. Rektorer og ansatte bør gjennomføre disse punktene.

1. Undersøkelser og observasjon for å skaffe informasjon.
2. Samtaler med den som er blitt plaget, for å skaffe informasjon og gi støtte. Husk at en som er blitt mobbet, som regel underdriver.
3. Samtale med foreldrene til den som er plaget.
4. Samtale med den som mobber. Selv om det er flere som mobber, må dere snakke med én om gangen. Hensikten med samtalen er å gi beskjed om at mobbingen er uakseptabel og må stoppe umiddelbart. Dere inviterer så til samarbeid for å få slutt på mobbingen, gjør avtaler om hva som skal skje, og setter opp dato og tid for ny samtale.
5. Samtale med mobbernes foreldre hver for seg. Dersom foreldrene ønsker det, kan dere snakke med flere samtidig. Ikke la foreldrene selv ordne opp i elevgruppa.
6. Enkeltvedtak. Rektor avgjør om det skal fattes enkeltvedtak (opplæringsloven §§9a, 9a-1 og/eller 9a-3) når dere har oppdaget mobbing. Foreldre kan også be om at skolen gjør noe. Da må rektor treffe et enkeltvedtak.
7. Sanksjoner og dokumentasjon. Sett inn sanksjoner overfor mobbere dersom det er nødvendig. Dokumenter sanksjonene.
8. Oppfølging. Mobbesituasjonen følges inntil den opphører helt. Alle skal kunne gå på skolen sammen og oppleve sosial

tilhørighet og trygghet. Etter en tid kan det være gunstig å ha en samtale mellom den som ble plaget, og mobberne. Ikke gjør dette for tidlig. Husk at det tar tid å komme over alvorlige krenkelser.

9. Søk råd og hjelp om nødvendig. Bruk tilgjengelig ekspertise, helsesøster, PP-tjenesten eller andre ressurspersoner i kommunen. Dere kan også kontakte Statped dersom det lokale apparatet trenger assistanse.
10. Informer skolesjef ved større mobbesituasjoner.

NY TEKNOLOGI OG MOBBING

Mobbing ved hjelp av mobiltelefon og Internett foregår mest utenfor skolen. Skolen må likevel ta opp denne formen for mobbing, og skal:

1. Ha regler for bruk av mobiltelefon og Internett på skolen i ordensreglementet.
2. Følge med i bruken og gripe inn når elevene bryter reglene.
3. Arbeide målbevisst for å lære elevene god nettbruk.

Ved mobbing som foregår utenfor skolen, kan det bli aktuelt å skille mellom rollene. Skjer ting i fritida, får det ofte konsekvenser for skoletiden. Mange foresatte blir usikre og søker ofte hjelp og veiledning. Samarbeid derfor med foreldre, politi, konfliktråd og andre for å løse digitale mobbesaker og andre mobbesaker som foregår utenom skoletid. Få til en rolleavklaring. Hva blir skolens oppgave, de foresattes og andre etaters oppgaver?

Mange elever som er utsatt for tradisjonell mobbing på skolen, er også utsatt for digital mobbing. Vær spesielt oppmerksom her!

FOREBYGGING

Mål:

Alle elever skal utvikle læringsglede i et trygt og sosialt fellesskap

RELASJON LÆRER/ VOKSEN - ELEV

Lærer/voksen er en tydelig voksen som eleven kan ha tillit til!

Det betyr:

- Stabilitet: Lærer/voksen kommer til tiden, har en tone overfor elevene som de kjenner og er strukturert i forhold til planer og opplegg
- Lærer/voksen skal føre seg rolig, omsorgsfull, forutsigbar og håndheve felles regler.

God relasjonsbygging til enkeltelever innebærer at lærer/voksen:

- har et kort møte med alle elevene i løpet av dagen, alt fra å hilse, blikk, lytting til annen oppmerksomhet på en fleksibel måte.
- gjør seg kjent med alle elever og orienterer hverandre.
- hilser og bruker navn på elevene.
- tar positiv kontakt.
- gir gode tilbakemeldinger og framovermeldinger

RELASJON LÆRER/VOKSEN- KLASSE/GRUPPE

Lærer/voksen utøver tydelig ledelse på en slik måte at klassen/gruppen oppleves som et trygt sted for alle elevene!

Det betyr:

Struktur og forutsigbarhet. Klare grensesettinger. Det må råde en VI-følelse.

God relasjonsbygging til klassen/gruppen innebærer at lærer/voksen:

- gir gode beskjeder
- fokuserer på ros og oppmuntring
- ignorerer den atferden man ikke ønsker og kan overse
- utøver rettferdig grensesetting
- gjennomfører konsekvent oppfølging av regler
- setter av tid til samtale med elevene
- møter elevene i garderoben om morgenen.
- starter og avslutter dagen etter fast mal
- har faglig innhold fra første stund
- har en forberedt plan for dagen

RELASJON ELEV-ELEV

Elevene i klassen/gruppen tar vare på hverandre og er opptatt av at alle har det trygt.

Det betyr: Man respekterer hverandre, anerkjenner og godtar hverandres ulikheter, samtidig som alle bidrar til et inkluderende klassemiljø (viser tydelig at man tar avstand fra uakseptabel atferd).

God relasjonsbygging mellom elevene innebærer at lærer/voksen:

- gjennomfører holdningskampanjer
- øver inn sosiale ferdigheter gjennomkompetansekart
- gjennomfører opplegget Zippys venner på 1.-4.trinn
- utfører klassemøter/gruppemøter med åpenhet
- tar opp konflikter mellom elever i samtaler med enkeltelever og grupper

RELASJON LÆRER/VOKSEN-FORESATTE

Relasjonen mellom lærer/voksen og den enkelte elevs foresatte er preget av respekt, tillit og samarbeidsvilje.

Det betyr:

Lærer/voksen viser at man bryr seg og ønsker det beste for eleven. Positive tilbakemeldinger gis når ting går bra. Eleven skal oppleve at skole/SFO og hjem spiller på lag. Det er jevn kontakt mellom skole/SFO og hjem gjennom:

- Postmappe med ukeplaner og beskjeder
- Meldingsbok
- LOGG-bok
- Telefon
- Mail
- Utviklingssamtaler

God relasjonsbygging mellom lærer/voksen og foresatte innebærer at:

- det gjennomføres foreldremøter en gang pr. semester.
- foreldre/foresatte oppfordres til å delta på felles arrangement i regi av skolen; juleavslutning, markedsdag etc.
- skole og hjem informerer hverandre
- det blir gjort avtaler om konsekvenser med hjemmet
- hjemmet er kjent med og er lojale mot skolens trivselsregler, ordensregler og rutiner.

SIKRING AV ARENAER SOM SKOLEGÅRD, GARDEROBER, TOALETTER, GYMSAL OG SKOLEVEI.

Skolen/SFO har prosedyrer og sjekkpunkter som gjør at skolegård, garderober toaletter, gymsal og skolevei oppleves som trygge steder.

Det betyr: Det er faste rutiner og sjekkpunkter for inspeksjon som er kjent og blir fulgt av alle, også vikarer.

Sikring av trygg skolegård, trygge garderober, trygge toaletter, trygg gymsal og trygg skolevei for enkelteleven innebærer at:

- lærere og voksne er sammen med elevene til de som har inspeksjon overtar.
- det gjennomføres inspeksjon før skolestart, i friminutt og etter skoletid i skyssområdet.
- alle som har inspeksjon møter presis og avløser hverandre
- alle som har inspeksjon har på seg gule vester
- elever som plager andre på skoleveien blir fulgt av voksne eller må avslutte skoledagen senere i en avtalt periode.



ÅRSHJUL FOREBYGGENDE TILTAK

TID	AKTIVITET	TRINN	GJENNOMFØRING
Hele året	Forebygging og avdekking av mobbing	1.-7.trinn	Kontaktlærer/faglærer møter elevene i garderoben hver morgen i første time Lærerne og assistentene møter presis til timen. Kontaktlærer/faglærer tar avskjed med elevene i garderoben etter siste time.
Hele året	Forebygging og avdekking av mobbing	1.-7.trinn	Mobbeproblematikk og psykososialt miljø ute og inne er fast tema på ukentlige klassemøter.
Hele året	Forebygging og avdekking av mobbing	1.-7.trinn	Alle som har inspeksjon møter til avtalt tid etter inspeksjonsplanen. Alle bruker gul vest.
Hele året	Aktiv 365	1.-7.trinn	En gruppe elever er trivselsledere og har ansvar for å sette i gang aktiviteter i friminuttene.
Hele året	Lekeapparater	1.-4. 5.-7.	Lekeapparatene foran SFO er forbeholdt 1.-4.trinn,

			mens lekeapparatene ved Bingen er forbeholdt 5.-7.trinn
Hele året	Bingen Kunstgressbanen Sykkelgropa Sykkelløypa Skateanlegget	1.-3.trinn 4.-7.trinn 5.-7.trinn 5.-7.trinn 1.-7.trinn	1.-3.trinn har ballspill i Bingen. 4.-7.trinn har ballspill på Kunstgressbanen
Hele året	Fadderordning	1.trinn og 6.trinn	Elevene på 6.trinn følger opp elevene på 1.trinn med faste tiltak
Hele året	Zippys venner	1.-4.trinn	Lærere på 1.- 4.trinn følger fastlagt program.
Hele året	Felles musikktime	1.-4.trinn 5.-7.trinn	Elevene har felles sangtime i amfiet der det blir lagt vekt på fellesskap, sangtradisjoner og musikkopplæring.
Hele året	Oppvekstteam	Enkeltelever på 1.-7.trinn	Rektor, sosiallærer og helsesøster har faste ukentlige møter der bekymringer og iverksetting av tiltak for enkeltelever blir drøftet.
Hele året	Enkeltvedtak § 9a	1.-7.trinn	Ved klage på skolemiljøet fra elev eller foresatte utarbeider rektor i samarbeid med kontaktlærer, eleven og hjemmet enkeltvedtak etter mal, som skal ivareta elevens rett til et godt skolemiljø.
August	Holdningskampanje	1.-7.trinn	Gjennomgang av skolens trivselsregler, ordensregler og rutiner der et positivt skolemiljø og hvordan vi er mot hverandre vektlegges. Det utarbeides klasseregler.
August	Rektor besøker hvert trinn.	1.-7.trinn	Rektor oppsummerer Holdningskampanjen. Hovedtema: Trivselsregler
August	Sosiallærer besøker hvert trinn.	1.-7.trinn	Sosiallærer synliggjør sin rolle og funksjon på skolen. Elevene blir kjent med hva han kan bidra med.

September	Skogdag	1.-4.trinn 5.-7.trinn	1.-4.trinn og 5.-7.trinn går på skogstur i skolens nærområde. Bål, bålmat og aktiviteter.
September	Leirskole	7.trinn	Leirskole på Evjetun sammen med 7.trinn på Sannidal skole.
September	Skolejoggen m/ samling i amfiet og joggeløp	1.-7.trinn	Felleskap og fysisk aktivitet. Innsamling til skolens solidaritetsprosjekt.
Oktober	Trivselsundersøkelse	1.-4.trinn	Kontaktlærer gjennomfører undersøkelsen. Samlet resultat leveres til sosiallærer som lager oversikt over trinnene og skolen generelt. Rektor og sosiallærer sammenfatter resultatene. Resultater og behov for evt. tiltak drøftes med kontaktlærere, plangruppa og i personalmøter for lærere og SFO. Resultat og tiltak legges frem i FAU og i Skolemiljøutvalget
Oktober	Elevundersøkelsen	5.-7.trinn	Kontaktlærer gjennomfører undersøkelsen i samarbeid med inspektøren. Rektor og sosiallærer sammenfatter resultatene. Resultater og behov for evt. tiltak drøftes med kontaktlærere, plangruppa og i personalmøter for lærere. Resultat og tiltak legges frem i FAU og i Skolemiljøutvalget.
Oktober	Skolefrokost	1.-7.trinn	Saniteten serverer hjemmelagede rundstykker og pålegg i Amfiet.
November	Ta sjansen i amfiet	1.-7.trinn	Felles samling der alle kan vise frem sitt talent.
November	Skolefest	5.-7.trinn	Kveldsarrangement i regi av elevrådet og FAU

Desember	Adventsgudstjeneste Luciaopptog Juleavslutning Nissefest	Alle	Skape glede og fellesskap gjennom hyggelige juletradisjoner
Januar	Åpning av skøytebanen	1.-7.trinn	Offisiell åpning av skøytebanen med servering av varm kakao.
Februar	Skøytedag	1.-4.trinn 5.-7.trinn	Elevene har skøytedag på skolens isbane eller på et tjern i skolens nærområde.
Mars	Skidag	1.-4.trinn 5.-7.trinn	Elevene har skidag i skolens nærområde eller i skileikområde i Sannidal.
Mars	Mobbeundersøkelse	Alle	Kontaktlærer gjennomfører undersøkelsen. Samlet resultat leveres til sosiallærer som lager oversikt over trinnene og skolen generelt. Rektor og sosiallærer sammenfatter resultatene. Resultater og behov for evt. tiltak drøftes med kontaktlærere, plangruppa og i personalmøter for lærere og SFO. Resultat og tiltak legges frem i FAU og i Skolemiljøutvalget
April	Skolefest	5.-7.trinn	Kveldsarrangement i regi av elevrådet og FAU
April	Påskesamling	1.-7.trinn	Felles samling i Amfiet.
April	Faddernes dag	Førskolebarn og 5.trinn	5.trinn inviterer elevene som skal begynne på 1.trinn til en aktivitetsdag på skolen.
April	Skolefrokost	1.-7.trinn	Saniteten serverer hjemmelagede rundstykker og pålegg i Amfiet.
Mai	Matematikkens dag	1.-4.trinn 5.-7.trinn	Matematikk i praksis. Elevene deles inn i grupper som ruller på ulike stasjoner.
Mai	17.mai samling	1.-7.trinn	Felles samling i Amfiet.
Mai	Ruskenaksjon	1.-7.trinn	Elevene på hvert trinn rydder uteområdet rundt skolen. Alle belønnes med is.

Mai	Besøksdag	Førskolebarn	Elevene som skal begynne på 1.trinn besøker skolen for å bli kjent med skolen, kontaktlærere og faddere.
Mai	Markedsdag	1.-7.trinn	Elever, personalet og foreldre samarbeider om en felles nærmiljødag. Underholdning, aktiviteter og kafesalg.
Juni	Idrettsdag	1.-4.trinn 5.-7.trinn	Idrettsdag med ulike aktiviteter på skolens uteområde.
Juni	Besøksdag	7.trinn	7.trinn besøker Sannidal ungdomskole
Juni	Avslutningsfest for 7.trinn	7.trinn m/ rektor ,lærere og foreldre/foresatte	Høytidelig fest for elevene med matservering og taler.
Juni	Sommeravslutning	1.-7.trinn	Felles samling i Amfiet, avskjed med 7.trinn. Piknik i skolegården. Konkurranser mellom personalet og 7.trinn.

AVDEKKING AV MOBBING:

- Alle ansatte ved skolen har ansvar for å si ifra om mobbing, og om nødvendig og mulig selv gripe inn. Alle elever er alles ansvar.
- Elever som blir utsatt for eller vitne til mobbing, skal melde fra om dette til en av de voksne på skolen.
- Foresatte skal si ifra om egne eller andres barn blir mobbet til kontaktlærer, miljøarbeider, sosiallærer, inspektør eller rektor.
- Trivselsundersøkelser gjennomføres årlig, og følges opp.
- Elevundersøkelsen gjennomføres på 5.-7. trinn og denne skal følges opp.

TILTAKSPLAN VED AVDEKKING AV MOBBING:

(Se også mal for å løse mobbesaker)

1. Mobbeoffer og mobber(e) samtaler hver for seg med kontaktlærer, miljøarbeider/LOS/sosiallærer, inspektør eller rektor.
2. Foresatte til mobbeoffer og mobber(e) informeres av skolen.
3. Skolen vurderer om foresatte skal innkalles til møte.
4. Hvis mulig holdes det et møte mellom mobbeoffer og mobber(e). Her kan det inngås en skriftlig avtale, som forevises foresatte.
5. Rektor vurderer i samråd med foresatte om andre parter, for eksempel, helsesøster, PPT, barnevern, politi eller BUP skal inn i saken.

NB! Dersom en elev eller forelder ber om tiltak skal skolen snarest mulig behandle saken etter reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven.

Enkeltvedtak etter Opplæringslovens § 9a-3 vil i praksis si at rektor lager et skriftlig vedtak med tiltak med klageadgang.

Bruk kommunal mal.

EVALUERING:

- Handlingsplanen evalueres hvert tredje år av elevrådet, skolens ansatte og skolemiljøutvalget ved skolen.
- Planen legges fram for alle ansatte og elever hver høst
- Planen legges fram på høstens foreldremøte
- Planen legges ut på skolen hjemmeside

LEDELSEN HAR ANSVAR FOR:

For å redusere mobbing, er det helt nødvendig at skoleledelsen går foran og leder arbeidet med å skape en skole med et godt læringsmiljø uten mobbing.

- Du som er leder, må følge opp rutinene som dere utarbeider;
 - sørge for kompetanseutvikling,
 - sørge for informasjon til alle berørte parter,
 - sette mobbingen på dagsorden
 - og sørge for at det er kontinuitet i arbeidet
- Du må bestemme om det skal fattes enkeltvedtak.
- Du må følge opp alle klager på de ansatte, for eksempel om lærere som mobber elever.
- Du må ta imot varsler om mobbesaker, og sette i gang et arbeid for å løse saken
- Utarbeid faste rutiner for nytilsatte/vikarer – kvalitetssikring

- Utarbeid faste rutiner for dokumentasjon av konfliktsituasjoner

ALLE ANSATTE HAR ANSVAR FOR:

- Å følge denne planen
- Å avdekke mobbing inne og ute
- Å sette av tid til holdningsskapende arbeid i forhold til trivsel, trygghet og mobbing
- Å ha elevsamtaler
- Å heve kompetansen til ungene i forhold til konflikthåndtering
- Å arbeide med grensesetting og gode elevmiljø
- Å bistå i arbeidet med felles holdninger og tiltak i forhold til mobbing
- Å bevisstgjøre elevene om lærerens taushetsplikt når elevene melder mobbing

FORESATTE HAR ANSVAR FOR:

- Å arbeide med grensesetting overfor barna for å prøve å forebygge at barna utvikler seg til mobbere
- Å ha trivsel, trygghet og mobbing som tema på foreldremøter og på storforeldremøter i FAU-regi.
- Å sette av tid på foreldremøtene til diskusjon av felles regler/normer
- Å arrangere sosiale sammenkomster for elever og foreldre x antall ganger pr år.
- Å bli kjent med Handlingsplan mot mobbing, samt komme med eventuelle forslag til endringer via FAU.

ELEVENE HAR ANSVAR FOR:

- Egne handlinger
- Andre medelever – si ifra om mobbing til en voksen
- Å ha trivsel og mobbing som tema i klasseråd og elevråd (5. – 10. årstrinn)
- Å komme med trivselsfremmende forslag
- Å svare på spørreundersøkelser
- Elevrådet har et særskilt ansvar i forhold til gjennomføring av trivselsundersøkelser.

NB! Mobbing er ikke noe man jobber med av og til. Det daglige arbeidet hver dag i klasserommet vil være avgjørende for utviklingen av et godt, sunt miljø. Det at elever tør å si ifra på vegne av seg selv og andre er et sunnhetstegn. Voksne skal jobbe bevisst på dette feltet slik at vi oppnår den tilliten som skal til for at noen tør å si ifra. Vi har og et ansvar for å få korrigert adferden til de som mobber. Alle har et ansvar - alle ønsker et godt miljø for elevene å vokse opp i og å lære i.

